

Cyklus: Nebo na zemi

Vitalij Olijnik

2. Kde prebýva Boh (pokračovanie)

Vitajte, naši drahí priatelia. V minulej časti sme hovorili o tom, že je pre nás ťažké a takmer nemožné pochopiť majestátnosť nášho Boha. No hovorili sme, že predsa len existovalo miesto, kedy Boh prebýval na zemi. A dnes budeme hovoriť o tejto téme s Vitalijom Olijnikom. Veľmi radi vás vítame v našom štúdiu Vitalij. Dobrý deň.

Dobrý deň Jelena.

Hneď moja prvá otázka: Prečo potrebuje Boh, taký ohromný Boh, žiť niekde na zemi? A toto sa nazýva svätyňa. Prečo ju Boh potrebuje?

V 2. knihe Mojžišovej 25. kapitole, verš 8 je napísané: *"Postavia mi svätyňu a budem bývať uprostred nich."* To jednoducho konštatuje fakt, že Boh chcel žiť uprostred svojho ľudu. No, aby sme pochopili prečo ...

Áno, prečo?

... potrebujeme sa vrátiť na začiatok dejín ľudstva, kde sa po prvý raz používa téma a terminológia svätyne v Tóre, v 5-tich knihách Mojžišových. A zistíme, že prvýkrát Biblia hovorí o svätyni v kontexte záhrady Eden.

Raj, záhrada Eden nejako súvisí so svätyňou?

Určite. Keď si spomeniete na náš predchádzajúci rozhovor, tam sme si vyjasnili, že na treťom nebi, v raji je svätyňa, kde Boh sedí na svojom tróne.

No bolo obdobie, kedy nebo a zem neboli rozdelené. Teda, zem bola neoddeliteľnou súčasťou vesmíru ešte predtým, ako naši prarodičia odišli od Boha, neposlúchli Ho a nastal pádu do hriechu. Takže, tam, kde je raj, tam je svätyňa, tam je Božia prítomnosť atď.

A v rozprávaní 1. knihy Mojžišovej je to jasne ukázané. Uvedieme si niekoľko ilustrácií.

Napríklad, je napísané, že postavil cherubínov ku vchodu. V origináli je uvedené množné číslo, cherubíni. Nevieme koľko, no minimálne dvaja. A táto tematika cherubínov je veľmi jasne predstavená vo svätyni trochu neskôr, keď Boh dal pokyny Mojžišovi.

Teda, tam boli dvaja cherubíni nad truhlou zmluvy. Na látkach, ktoré predstavovali steny a oponu svätyne, boli votkaní cherubíni, atď. Teda, je to spoločná tematika. Potom sa pri opise Edenskej záhrady spomínajú zlato i drahocenné kamene. To isté bolo na odeve veľkňaza, ktorý slúžil vo svätyni. A tak ďalej.

Keď budeme pozorne študovať, zistíme, že prvou svätyňou na zemi bola záhrada Eden, kde sa Boh prechádzal a komunikoval s Adamom a Evou.

Áno, no mne sa zdalo, aspoň som to tak prečítala v Biblii, že prvou svätyňou bola tá, ktorú Boh prikázal postaviť Mojžišovi. Ja hovorím o tejto svätyni.

Áno.

To znamená, že keď nás Boh miluje, tak prvou príčinou na vytvorenie svätyne na zemi bola Božia láska k nám, však?

No ja viem, že od obdobia, kedy Adam a Eva zhrešili, po obdobie postavenia svätyne Mojžišom, prešlo 2 tisíc rokov.

Áno.

A ako tomu potom rozumieť? Ako sa tu prejavovala Božia láska? Čo 2 tisíc rokov nič nebolo? A čo ľudia, ktorí vtedy žili?

Svätyňa má niekoľko funkcií. Prvá funkcia je, že je to miesto stretávania sa človeka s Bohom. A tu bez ohľadu nato, či už vo vesmíre existuje hriech alebo neexistuje, ľudia, anjeli alebo iné stvorené, vedomé, morálne bytosti, potrebujú miesto stretávania sa s Bohom. A svätyňa v Edenskom raji bola pred pádom do hriechu práve takým miestom, kde Boh komunikoval s ľuďmi.

A potom, keď už hriech vošiel, tak vtedy, v ten istý deň, ako nám hovorí 3. kapitola 1. knihy Mojžišovej, sa stalo niečo prekvapujúce.

No, aby sme to lepšie pochopili, potrebujeme sa na niekoľko minút ponoriť do textu. Potom, ako Boh oznámi svoje rozhodnutie ohľadom následkov pádu do hriechu, potom, ako Boh vysloví zaslúbenie o tom, že semeno ženy rozdrví hadovi hlavu atď., ďalej je napísané, že sa odohrala nasledujúca vec. Najskôr prečítam 1. knihu Mojžišovu, 3. kapitolu, 21. verš: *"21 Hospodin, Boh, urobil mužovi a jeho žene kožené šaty a zaodel ich."*

Sloveso "urobil" v origináli neznamená "stvoril". To znamená, že On ich zhotovil. V súlade s tým, keď boli odevy "kožené" znamená to, že to bola niečia koža, predtým bola tá koža na niekom.

Keď budeme skúmať terminológiu, ktorá sa tu používa a porovnáme to s 3. knihou Mojžišovou, kde sa hovorí o spaľovanej obeti, dozvieme sa, že keď sa prinášala spaľovaná obeť, tak koža sa neprinášala, koža sa používala na rôzne iné ciele.

V danom prípade to ukazuje nato, že v deň pádu do hriechu bola uzavretá zmluva. A táto koža, ktorá ostala po obetovaných zvieratách, ktoré boli prinesené za Adama a Evu, ich teraz pokryla ako spôsob zakrytia tej nahoty, hanby a tiež symbolicky hriechu, ktorý získali, keď neposlúchli Hospodina.

Rozumiem. Teda to znamená, že existovala svätyňa v raji. Áno, potom sa raj uzavrel, pretože Eva a Adam zhršli a potom bola Mojžišova svätyňa.

Áno?

Podme ešte urobiť niekoľko zastávok...

Hneď. Mňa zaujíma ten časový interval. Keď hovoríte, že ľudia môžu komunikovať s Bohom a On chce s nami komunikovať práve vo svätyni, ...

Áno.

... mňa zaujíma ten interval, kde potom komunikovali s Bohom tí ľudia, ktorí vtedy žili?

V 4. kapitole 1. knihy Mojžišovej sa hneď objavuje prinášanie obete. Ábel prináša, Kain prináša. A ich obete sú rozdielne. U Kaina je obeť bez krvi, u Ábela je obetované zviera.

A keď sa Boh rozpráva s Kainom, On hovorí, že *"hriech leží pri dverách"* (1. kniha Mojžišova 4,7).

Tu je taká osobitosť, že v starogréčtine je v koreni slova "hriech" aj slova "obeť za hriech" to isté slovo: "chatat". A fakticky, keď On hovorí, že pri dverách leží hriech, nato existuje veľa rôznych dohadov, napr. pri dverách srdca alebo ešte niečo iné, no v skutočnosti sa tu o tom nehovorí. Tu Boh hovorí, že treba obeť priniesť k dverám.

A v origináli je slovo, ktoré opisuje dvere alebo vchod, bránu do svätyne alebo bránu do záhrady Eden. On postavil pri vchode cherubínov. Takže, tam prichádzali ľudia, ktorí chceli očistenie, ktorí chceli odpustenie svojich hriechov. A tam prinášali svoju "chatat", svoju obeť za hriech.

A Hospodin hovorí Kainovi, aby vyznal, že je hriešnik a aby priniesol obeť tam - ku dverám, ku vchodu, ku bráne do svätyne, tam kde stáli cherubíni, ktorí chránili vchod do raja, tam bolo miesto, kde mal priniesť. Pred raj.

Takže toto miesto bolo až do potopy miestom bohoslužieb. Tak prešlo 1 656 rokov. Takže práve tam, pred vchodom do raja, toto všetko prebiehalo.

Teda, všetci ľudia, ktorí žili, a ktorí chceli slúžiť Hospodinovi, a ktorí sa chceli Jemu pokloniť, chodili práve tam.

Tu by sa dalo povedať ešte viac, no v 1. knihe Mojžišovej, 4. kapitole, 16. verši je napísané: *"16 Vtedy Kain odišiel od tváre Hospodinovej a býval v krajine Nód ..."*

Tu máme pojem "tvár Hospodinova". V origináli "tvár" znamená "prítomnosť". V prítomnosti Hospodina. A táto Božia prítomnosť sa nachádzala v záhrade Eden. A človek už nemohol vchádzať dovnútra, no prichádzal ku vchodu. A keď Kain odišiel na iné miesto, tak z geografického hľadiska je napísané, že odišiel od tváre Hospodinovej. To je ďalšia odvolávka,

ktorá ukazuje reálnosť toho, že Boh sa tam skutočne nachádzal, a že sa s Ním bolo možné stretávať zakaždým, keď s Ním človek chcel komunikovať.

Myslím si, že keď sa človek, Kain, nechcel stretávať s Bohom, tak mohol odísť.

Teda, Boh tu berie do úvahy slobodnú vôľu človeka. To je láska. Láska má zmysel len vtedy, keď je to nevynútené, slobodné rozhodnutie.

Viete, keď som sa pred 25 rokmi vôbec dozvedela o Bohu a uverila v Neho, pre mňa bolo veľmi dôležité to, o čom teraz hovoríte. Teda, pochopila som, že sa môžem slobodne rozhodnúť. Uvedomila som si, že keď nechcem, nemusím sa s Bohom rozprávať.

Áno, presne tak. A práve toto urobil Kain.

Samozrejme, teraz chápem, že komunikovať s Bohom je len dobre pre človeka, je to to najlepšie, čo môže byť.

Dobre. Teda, to znamená, že existovalo také miesto. A čo bolo potom?

Bola Mojžišova svätyňa. Pozrite, už sme prišli do obdobia potopy. Ďalej sa opisuje obdobie Abraháma. Rodokmeň samozrejme pokračuje, no udalosti, ktoré sú opísané, sa týkajú obdobia Abraháma. To je obdobie 19. storočia pred našim letopočtom. Teda, povedzme, že prešlo niekoľko storočí po potope a my nachádzame v 1. knihe Mojžišovej v 14. kapitole zmienku o stretnutí patriarchu Abraháma s kňazom najvyššieho Boha.

1. kniha Mojžišova 14,18 hovorí: *"Melchisedek, kráľ Sálemu, vyniesol chlieb a víno. Bol kňazom najvyššieho Boha."* A ďalej, 19. verš: *"Požehnal ho a povedal: "Buď požehnaný, Abram, od najvyššieho Boha ..."* a ďalej. A ďalej sa hovorí o tom, že Abrahám mu dal desiatok zo všetkého.

Keďže bol kráľom, to znamená, že všetci v jeho kráľovstve, lebo v minulosti bolo tak, že aký bol kráľ, také bolo kráľovstvo, kráľ riadil zákony, ovplyvňoval duchovnosť, úroveň a všetko ostatné. Teda, kráľ kráľovstva Sálemu bol kňazom najvyššieho Boha.

Biblia nám nehovorí, ako bola svätyňa urobená atď... No samotný fakt, že tu bol kňaz, že prijímal desiatok na službu ukazuje, že táto služba Boha v kontexte svätyne (ohľadom vykúpenia od hriechu, obnovy človeka) nikdy nebola prerušená. A to dovtedy, kedy bola už kodifikovaná, teda zafixovaná v písomnom dokumente, kedy boli v období Mojžiša dané presné inštrukcie, ako svätyňu postaviť.

Dobre. Teda, po Abrahámovi nastáva obdobie, kedy Boh povoláva Mojžiša?

Áno.

A načo mu to Boh prikazuje urobiť?

Keď si vo všeobecnosti rozoberieme túto otázku, tak hlavnou funkciou svätyne je pomôcť človeku s problémom hriechu. A problém hriechu sa tu v prvom rade vykresľuje ako bremeno.

V 3. knihe Mojžišovej, od 1. kapitoly, kde sa začínajú opisovať hlavné druhy obetí, sa hovorí, že keď niekto chce, znova sa zdôrazňuje faktor slobodnej vôle, keď niekto chce priniesť obeť, tak ju má priniesť, a je napísané, že má položiť ruky na hlavu obeť - v origináli: silou natlačiť. Teda, ilustruje sa ťarcha bremena.

A každý z nás, kto už niečo zažil na zemi a niečo nesprávne robil, vie, o čom je reč. Často býva hriech, pocit viny, ťažoby taký silný, že trpí zdravie a mnohí končia svoj život aj samovraždou. Teda, je to skutočný problém a človek, ktorý hreší a uvedomuje si tento hriech, vie, aké je to ťažké bremeno.

A práve preto Boh ponúka riešenie. Vďaka systému služby vo svätyňi, vďaka prinášaniu obetí, človek mohol zo seba túto ťažobu preložiť, človek vtedy konkrétne vymenoval, od čoho sa oslobodzuje, z čoho sa kajá pred Bohom a začo prosí o odpustenie.

A potom, všeobecne povedané, Hospodin hovoril takto: Keď naozaj chceš bojovať s hriechom, presnejšie, keď sa chceš zbaviť hriechu, ťarchy hriechu, zbaviť sa následkov hriechu atď., tak prosím, príď Ma navštíviť.

Zhotovia mi svätyňu a Ja budem prebývať uprostred nich. Teda, Boh mal adresu.

V izraelskom tábore bolo miesto, kde Boh skutočne prebýval. A človek tu prichádzal s bremenom viny, ktoré ho ťažilo, tam ho prekladal a Boh ho bral na seba. Boh zaplatil za hriešnika kauciu a tento hriech zostával v Hospodinovom dome, Hospodinov dom, svätyňa sa poškvŕňovala a človek odchádzal slobodný.

Vitalij, to, čo tu hovoríte, sa mi zdá maximálne nespravodlivé. Človek vykonal hriech a Boh, ktorý nič neurobil, ho berie na seba.

Máte deti?

Áno, samozrejme, mám.

Kto platí, keď niečo rozbijú u suseda?

Chápem, jasné, že ja.

On je náš Otec a chce nám pomôcť sa oslobodiť od hriechu, no pokiaľ sme v procese duchovného dozrievania, duchovného rastu, a v procese faktického oslobodzovania sa od faktov a od skutkov hriechu, On platí. On berie zodpovednosť za nás, On nesie naše previnenia. V Biblií je to tak aj napísané, že Boh sníma, On nesie naše hriechy, pretože nás miluje. My sme jeho deti.

No dobre, ale čo sa potom s nimi stane? On ich berie na seba a čo sa deje ďalej? Opäť, je to nespravodlivé. Ja sa tu chcem zastať Boha v tomto zmysle, lebo je to nespravodlivé. Čo teda s nimi ďalej? Teda, rieši svätýňa tieto otázky?

Samozrejme. A budeme sa o tom rozprávať osobitne, pretože hriechy, ktoré Boh berie na seba, On ich nemôže niesť navždy, pretože On nie je na vine, On je svätý, spravodlivý.

On ich na seba berie dočasne preto, aby ich v konečnom dôsledku vložil na ich prvotného pôvodcu. Áno, na toho, kto je vinný a to je dobre. A v tomto prípade prvotný pôvodca nie je človek.

Dobre. Teda, toto je jasné. Boh prebýval vo svätyni a trvalo to niekoľko rokov.

Koľko rokov prebýval v Mojžišovej svätyni? Koľko rokov to približne trvalo? Trvalo to približne 5 storočí do okamihu ustanovenia monarchie v Božom národe, kedy kráľ Dávid dostal zjavenie od Hospodina a je napísané, že dostal nákresy od Hospodina, ako postaviť tento chrám. Teraz už išlo o stacionárnu stavbu, na rozdiel od Mojžišovej svätyně, ktorá bola prenosná.

A tento chrám Dávid nepostavil.

Áno. Biblia hovorí, že zhromaždil všetok potrebný materiál, dohodol sa so špecialistami, ktorí neboli z Izraela, a jeho syn Šalamún už potom zrealizoval vybudovanie chrámu.

A môžeme vedieť, prečo ho Dávid nepostavil? Aký bol dôvod?

Boh hovorí takto: *"Preliat si mnoho krvi a viedol si veľké boje"* a preto sú tvoje ruky v tomto zmysle poškvrnené. Potom sa už buduje chrám, ktorý postavil Šalamún.

A ako dlho existoval tento chrám?

Tento chrám existoval do 6. storočia pred našim letopočtom, kedy bol zničený babylonským kráľom Nabuchodonozorom a začalo sa babylonské zajatie. Žiaľ, tento chrám tiež neexistoval dlho.

A potom ešte boli nejaké chrámy?

Po ukončení zajatia (u proroka Daniela bolo proroctvo, že nastane obnovenie Jeruzalema a obnovenie chrámu) a tento chrám bol postavený, nazýval sa Zerubbábelov chrám. Zerubbábel bol vodca, za ktorého vlády bol chrám postavený. Neskôr bol rozšírený a vyzdobený Herodesom Veľkým a preto je v histórii známy ako Herodesov chrám.

To o ňom hovoril Ježiš, že bude zničený, že neostane kameň na kameni.

Správne.

A ja som si myslela, že Ježiš hovoril o Šalamúnovom chráme.

Áno, Šalamúnov chrám bol žiaľ tiež úplne zničený, je napísané: Hospodinov dom bol vypálený. Bol to koniec obdobia vlády judských kráľov v Jeruzaleme. A boli tri zajatia. V roku 605 p.n.l. a tak ďalej ... V konečnom dôsledku bol aj tento chrám zničený.

Dobre, logicky mi vychádza: keďže niet chrámu na zemi, to znamená, že musí byť v nebi, však?

O tom sme hovorili v predchádzajúcej relácii.

V súčasnosti sa deje to isté v nebi? V nebi sa teraz koná taká istá služba, aká prebiehala buď v Šalamúnovom chráme alebo v Mojžišovej svätyni?

Tu je dôležité aspoň okrajovo spomenúť otázku vzájomného vzťahu medzi pozemským a nebeským chrámom.

Ako spolu súvisia? Boli si navzájom podobné alebo to boli kópie alebo ako to je?

V liste Židom v 8. kapitole, v prvých piatich veršoch sa o tejto téme hovorí takto: *"1 Z povedaného je hlavné toto: máme takého Veľkňaza, ktorý sa posadil na pravici trónu Velebnosti na nebesiach 2 ako služobník svätyne a pravého stánku, ktorý rozložil Pán, a nie človek."*

Tu sa opisuje Ježiš Kristus, ktorý je služobník svätyne a pravého stánku. Slovo "pravý" v origináli, teda v gréčtine "aletchinos" znamená "skutočný, reálny, naozajstný". Teda samotný Boh - nie Mojžiš, ani Šalamún alebo neskôr Herodes, ani Zerubbábel - samotný Boh postavil na nebi svätyňu, nebeský stánok.

Svätyňa je začiatočným východiskovým bodom, o tom sme hovorili v minulej relácii. Boh má vo vesmíre konkrétne, reálne miesto, kde sa zjavuje, kde prijíma uctievanie a kde sa koná služba.

Tam je napísané, že Veľkňazom je Ježiš, áno?

Áno.

Teda, momentálne Ježiš slúži ako Veľkňaz v nebeskej svätyni. A ako je to: On slúži 24 hodín?

Hovorí sa o tom: *"4 Lebo keby On (Ježiš) bol na zemi, nebol by kňazom, veď tu sú takí kňazi, čo prinášajú dary podľa zákona, 5 No oni (tieto dary) slúžia obrazu a tieňu nebeskej skutočnosti, ako bolo nariadené Mojžišovi, keď mal zhotoviť stánok: "Hľad," povedal mu, "aby si všetko urobil podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu."*

Toto miesto v Biblii, spolu s ďalšími, odhaľujú veľmi dôležitú pravdu o tom, že Hospodin prikázal Mojžišovi postaviť svätyňu a dal mu určité zákony nato, aby keď sa pozeráme na nich, keď pozeráme na túto službu, aby sme mohli porozumieť a mať predstavu o tom, čo sa odohráva v nebeskom chráme.

Pretože nikde, okrem zeme, neexistoval hriech, tak nebeská svätyňa nikdy predtým (do určitého okamihu) nefungovala ako miesto očistenia od hriechu. Bola jednoducho miestom uctievania, radosti, chvály, miestom komunikácie s Hospodinom. No keď sa objavil hriech, tak sa problém hriechu najskôr začal riešiť pri vchode do Edenskej záhrady, potom Melchisedek, atď. ...

Teda, v pozemskej svätyni sa tento problém riešil dovtedy, kým neboli všetky tiene, obrazy stelesnené v službe veľkňaza Ježiša Krista. A táto služba sa začala vtedy, keď On dokončil svoju púť na zemi, stal sa Božím Baránkom, vstúpil na nebesá a začal vykonávať službu v nebeskej svätyni. Teda, ako vo svätyni bol hriech vložený na živú obeť, na zviera, potom prešiel na kňaza a potom prešiel na Boha, to isté sa udialo aj s Ježišom. Na Neho boli vložené hriechy.

V Jánovi, 1. kapitole, 29. verši je napísané: *"Hľa Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta!"* Alebo prorok Izaiáš v 53. kapitole píše, že Hospodin vložil na Neho hriechy nás všetkých.

Ešte raz by som chcel zdôrazniť, že očisťovanie hriechov na nebi alebo proces služby v nebeskej svätyni v tejto funkcii t.j. pomoci sňatia hriechu z človeka, sa začal len v 1. storočí nášho letopočtu. Dovtedy očisťovanie prebiehalo na zemi, no bol to predobraz toho skutočného, reálneho očistenia, pretože je jasné, že krv kozlov a teliat neočisťuje od hriechu a o tom sa tiež hovorí v liste Židom.

Dobre. Teraz nemám jasno. Teda, najskôr bol Ježiš Baránkom, a potom sa stal a teraz je zároveň Veľkňazom.

Áno.

Ako sa to dá spojiť? To, že On najskôr pred 2000 rokmi priniesol seba ako obeť a potom sa stal Veľkňazom.

Keď sa pozrieme na obradnú dynamiku služby v pozemskej svätyni, tam to tiež prebiehalo po etapách. Na začiatku sa priniesla obeť, na ktorú predtým hriešnik vkladal svoj hriech. Až potom, keď samotný hriešnik, to treba zdôrazniť, zabil túto obeť, prerazal jej hlavnú tepnu, až po tomto pristupoval k službe kňaz. A kňaz potom pokropil krvou rohy oltára alebo v niektorých prípadoch krv vniesol do vnútra svätyně. Teda, jeden úkon nasledoval za druhým úkonom.

Rozumiem.

A nato, aby bol problém hriechu vyriešený, je potrebný aj baránok aj kňaz. Keďže tu hovoríme o predobraznej službe, ako sme čítali, bol to tiež a obraz nebeského, tak Ježiš na začiatku vyplnil funkciu Božieho Baránka a potom, po svojom vzkriesení, keď zaplatil za všetky hriechy, ktoré vzal na seba, sa vzniesol a stal sa, ako je napísané v Žalmoch: *"Ty si kňazom naveky"*. On dostal túto česť, toto privilegium slúžiť ako Veľkňaz. A má potom právo nás zachrániť.

Teda z právneho hľadiska. Keďže On je ten, ktorý za toto všetko zaplatil, kto podstúpil smrť kvôli nám, je napísané: kto sa stal prekliatím, kto sa stal hriechom, kto vzal na seba všetky následky hriechu, On má teraz právo nás tam zastupovať a v nebeskej svätyni konať službu za nás.

Dobre. Mám ešte jednu otázku. V Biblií som si prečítala, že existovali ešte aj iné svätyne - pohanské. Napríklad, v knihe Sudcov sa píše o svätyni boha Dáгона. Teda, boli tam nejaké podobnosti alebo nie? No neviem, napadlo ma, že treba vysvetliť, že Mojžišova svätyňa nebola kópiou toho, čo bolo pohanské. Aké boli medzi nimi rozdiely?

Tu si môžeme spomenúť v krátkosti niekoľko vecí. Bola to iná orientácia, čo sa týka svetových strán, aj to, že v Mojžišovej svätyni, na rozdiel od pohanských svätýň, nebola socha modly, ktorá by predstavovala božstvo. A celkovo, principiálne sa celá obradová dynamika úplne odlišovala. V pohanstve je úlohou udobriť si boha.

Rozumiem.

Tu nie. Tu Boh hovorí: "Príďte ku Mne a Ja z vás snímam tento hriech." Teda, na začiatku je nebeská svätyňa, podľa obrazu ktorej sa začala služba v rajskej záhrade. A pohania v podstate už len kopírovali a skresľovali, deformovali prvotný Boží plán.

A tam sa otázka hriechu tiež nejako riešila alebo sa neriešila? Alebo si len jednoducho chceli udobriť svojich bohov alebo ako to bolo? Vyzerá, že zmysel bol úplne iný.

Hlavným cieľom Božej svätyne je pomôcť človeku obnoviť sa po vykonaní hriechu. Hlavným účelom pohanskej svätyne je pokus manipulovať duchovnými silami tak, aby sa človek mal dobre. Teda, cieľ je úplne iný.

Bolo to veľmi zaujímavé. Veľmi pekne vám ďakujem za dnešný rozhovor. Práve táto téma ma zaujala a veľmi sa teším, že sa stretne v ďalších častiach, kde si povieme už konkrétne o konštrukcii svätyne. Ako som pochopila, keď ste hovorili o predmetoch vo svätyni, oni majú svoj konkrétny duchovný význam.

Áno. Tiež sa teším na ďalšie stretnutie.

Ďakujem vám veľmi pekne. Dovidenia.

Dovidenia.

Preložené a natitulkované so súhlasom www.3angels.ru.

